

במדינה

(המשך מעמוד 5)

שמירה כליכך תקיפה, לא היתה כלל אפשרות לפיגוע מסוג זה. ההפגנה הסתיימה מול משרד ראש-הממשלה, במקום שבו נרצח אמיל גרינצווייג. ברישיון שניתן להפגנה היה תנאי שלא יושמעו שום נאומים בסיום ההפגנה. וכך קרה שהאנשים התאספו סביב הי שלט לזיכרו של גרינצווייג, ולא ידעו מה בדיוק לעשות. היה מי שהניח זר, והיה מי שבכל זאת החליט שאי-אפשר לסיים את ההפגנה בלי כמה מילים של סיום. וכך נטל אבי עוז, מרצה באוניברסיטת טה, את הרמקול לידי והתחיל לדבר. השוטרים ניסו להתנגד. הם כעסו מאוד. יתכן שהיה זה הי רגע המתאים להודות למישטרה

בשקט היו העיתונאים הרבים שי ליוו את האירוע. הם עמדו עוד שעה ארוכה בצד, עד שאחרון הי מפגינים התפור, ורק אז הסתלקו מהמקום.

כינוסים

דגלים שלזבים

בקיבוץ,

נערך דיון

מרתק עד השדום.

התוכן של הכנס היה תלוי על הקיר: הדגלים השלזבים של יש-ראל ופלסטין.

מתנגרי ההפגנה נחשמים עלידי השוטרים
— „בגין בגין”

פר לנוכחים פרטים רבים שהדהימו אותם. למשל: אסור לאנשי-עזה לקבל תרומות אמריקאיות לשיכ-לול בית-החולים בעיר. „אילו היה לי פרד, הייתי מרחם עליו אילו נוקק לטיפול בבית-החולים בעי-רנו”. אמר והוסיף: „האם הקמת בית-חולים יכולה לקצר אף בדקה אחת את הכיבוש הישראלי? ממה הם פוחדים?”

כאשר המיכללה של עזה, שבה לומדים בשתי מישמרות, הקימה כמה צריפים כדי להקל על הלי-מודים, הוזמנו ראשיה אל המי-משל הצבאי וגאמר להם שאם לא ייהרסו את הצריפים, יגורשו מייד כל המרצים הפלסטינים שיש להם ארוחות וזה. ראשי המיכללה הרי-אשמו בעבירה פלילית, ונלקחו מהם טביעות-אצבעות.

דו-קיום או דו-חיים. עורך-הדין עוזי שחאדה מנצרת הזכיר שבהיותו סטודנט שמע כמו אוני-ניו הרצאה של גולדה מאיר בקמ-פוס היירושלמי. היא קבעה אז שיש בישראל מקום לעוד 10 מיליון יהודים. „אם כן, מדוע יש צורך בהתנחלויות?” שאל.

ואילו המחנך הידוע, הפרופסור צבי לם, הכריז שהוא ציוני וסוצי-אליסט וקבע: „הציונות היא המ-פרידה ביני ובין בגין ושרון, כי שם שהסוציאליזם הוא המפריד ביני ובין סטאלין ושימעון פרס”. הכנס בדק גם היבטים הקשורים בפיתרון, ושמעולם לא התנהל עליהם דיון נוקב בין יהודים וער-

יודן-ראט. אמר סובול, „עכשיו אנחנו מקימים בגדה ערב-ראט, בצורת האגודות הכפריות”. ואילו הפסיכיאטרית רוחמה מר-טון הסבירה את התופעה בצורה אחרת: הקורבן נוטה לחקות את המדכא. „יהודים רבים מערצים בתת-הכרתם את הגאצים על מה שעוללו להם, ואימצו לעצמם את מושגיהם”.

לפניהם דיבר אי-שירוח ערבי — הכומר האנגליקני ריאח אברעסל מנצרת. „אילו עשתה הציונות מה שעשתה בארץ ריקה, היה העולם כולו עוקב אחריה בהערצה. אבל המעשים נעשו בארץ מיושבת, ומי כאן הדילמה העמוקה”. הוסיף הי כומר: „הפסוקים 'בשנה הבאה בירושלים' ו'אם אשכחן ירושלים, תישכח ימיני' מדברים עתה אל הי לב הערבי”.

יתכן שהגואם המרגש ביותר היה רופא מעזה — חאתם אבר עזאלה, מנהל המוסד לילדים נכים בעירו. „אנחנו כליכך רחוקים מי החיים האמיתיים”, התודה, „שזה תענוג אמיתי בשבילנו לראות אנ-שים אמיתיים, לדבר עם אנשים אמיתיים ולהתווכח עם אנשים אמיתיים. אצלנו אסור לכנס כינוס פוליטי כלשהו, גם כשהוא מוקדש לשלום. על אהת כמה וכמה אסור אצלנו להראות את הדגל הפלס-טיני!” אמר, בעמדו לפני שני הדגלים השלזבים. הרופא העותי, שבא בחברת אשתו היפהפיה, סי-

של המועצה הישראלית למען שלום ישראלי-פלסטיני נערך בשי-בת בקיבוץ הראל. הקיבוץ המארח הבהיר בדבריי-בירכתו כי אינו שר-תף בהכרח לדיעות המועצה. אך הברכה גם ציינה עובדה שהפתיעה את הנוכחים:

נציג הקיבוץ הש-מיע קריאה נרגשת 'לשיתרוך כל העצירים ש-כמחנה אל-אנצאר.

כדי לארח את הכנס, היה על הקיבוץ להתגבר על בעיות לא-מעטות. בין השאר: לא רק אנשי מפ"ם, חברי מזכירות הקיבוץ הי-ארצי (שאליו שיך הראל) התנגדו לאירוח הכנס, אלא גם רן כהן, ראש הפלג המתפלג משל"י, שלח לקיבוץ מיכתב רישמי, שבו תבע ממנו שלא לארח את הכנס. ואילו הרוח החיה של הכנס, המיוזמת יוסי אמיתי, הוא חבר בקיבוץ אחר של השומר הצעיר — גבולות.

אך טרדות אלה נשכחו, כאשר הקשיבו המתכנסים לניתוח המצב בישראל ובאש"ף, המגעים הסודיים הגלויים, וההיבטים הרוחניים והי-מדיניים של הסיכסוך.

„אנשים אמיתיים”. יתכן שאת הדברים הקשים ביותר אמר דוקא גואם יהודי: הסופר והמח-זאי יהושע סובול, שערך השור-אות קשות ביותר בין התפתחות הגאציונס בגרמניה ובין ההתפת-חות חיות בימן הקיצוני בישראל (ראה הנדון). „הגאציונס הקימו בגטו

מפגיני „הוועד נגד המולחמה”
„הלאה הפאשיזם” מול —

הוא השתקף גם באולם. בפעם הראשונה בתולדות המדינה נערך בה כנס מדיני לדיון על עתיד הארץ, כשמחצית המשתתפים הי-גואמים בו הם יהודים, ומחציתם השנייה — ערבים מן הגליל, הי משולש, הגדה המערבית ורצועת-עזה.

על המאצים העילאיים שעשתה לשמירה על כיטחונם של המפגי-נים. אך הדבר לא נאמר, ומה שי-נאמר רק הרגיו את השוטרים יותר, עד כדי כך שהמישטרה שק-לה אם לתבוע את המארגנים על הפרת תנאי הרישיון. היחידים שלא היו בטוחים עד הרגע האחרון שהכל באמת יעבור

מארגן אמיתי פותח את הכינוס
— אלא כיצד להיות ביחד?

ד"ר עזאלה גואם בכנס
„לא כיצד להתקיים ביחד —